

Ομιλία του κ. Τάσου Πανούση, Προέδρου ΕΕΔΑΔΠ στη Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής σχετικά με την αντιμετώπιση του προβλήματος των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων (NPLs)

Κύριοι βουλευτές,

Εκ μέρους των Εταιρειών Διαχείρισης Δανείων σας ευχαριστώ που για μία ακόμη φορά μας δίνετε την ευκαιρία να παρουσιάσουμε τον ακόμη σχετικά νέο κλάδο μας και τις θέσεις του για τα κρίσιμα ζητήματα του χρηματοπιστωτικού τομέα στην Ελλάδα.

Θα εστιάσω σε όσα έχουν μεσολαβήσει από την τελευταία παρουσία μας ενώπιον της επιτροπής σας. Πριν από αυτό, όμως, επιτρέψτε μου συνοπτικά να υπενθυμίσω με δυο λόγια την ταυτότητά μας. Είμαστε ο νεότερος από τους τρεις πυλώνες του χρηματοπιστωτικού συστήματος μαζί με τις τράπεζες και τις ασφαλιστικές εταιρείες, αυστηρά εποπτευόμενος από τον ίδιο επόπτη, την Τράπεζα Ελλάδος. Ο κλάδος λειτουργεί σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, με αφετηρία και ιδιαίτερη έμφαση σε εκείνες που πέρασαν από φάσεις μεγάλης ύφεσης, η οποία κληροδότησε σημαντικό ύψος αθετημένων δανειακών υποχρεώσεων – σε απλή γλώσσα «κόκκινα δάνεια». Και εκεί έχει πράγματι αποδειχθεί στην πράξη αυτό που το τελευταίο διάστημα αρχίζει να επιβεβαιώνεται και στη χώρα μας. Ότι δηλαδή οι εξειδικευμένες εταιρείες διαχείρισης δανείων φέρνουν καλύτερα αποτελέσματα – καλύτερα για όλους: τους οφειλότες, τους ιδιοκτήτες των δανείων, το τραπεζικό σύστημα και την οικονομία συνολικά. Και ότι η παρουσία τους έχει εξυγιαντικό χαρακτήρα, ευνοούν την

ανάπτυξη, βοηθούν τις τράπεζες να παίξουν το δικό τους διακριτό ρόλο και ενισχύουν την οικονομία.

Τρεις είναι οι μείζονες εξελίξεις από την προηγούμενη πρόσκλησή μας από την Επιτροπή σας.

Πρώτον, η πρόδος της εξυγίανσης των τραπεζικών χαρτοφυλακίων. Οι ελληνικές τράπεζες έχουν μειώσει τα NPE από το υψηλό των 107 δις ευρώ το 2016 σε ~ 58 δις στο τέλος του 2020. Ωστόσο, το ποσοστό τους στο σύνολο των χαρτοφυλακίων παραμένει το υψηλότερο στην Ευρώπη πολύ υψηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο που διαμορφώνεται στο 3%. Αυτή είναι και η κύρια προσπάθεια των τραπεζών – να ολοκληρώσουν την απαλλαγή τους από την κληρονομιά της κρίσης. Ο βασικός μηχανισμός πια είναι οι τιτλοποιήσεις. Ήδη έχουν ολοκληρωθεί τιτλοποιήσεις δανείων ύψους 13 δις ευρώ, ενώ για φέτος προγραμματίζονται άλλα 23 δις ευρώ. Η πολιτεία συμβάλλει ουσιαστικά με το πρόγραμμα Ηρακλής I – που ολοκληρώνεται με την εξάντληση των διαθέσιμων εγγυήσεων και με το επικείμενο πρόγραμμα Ηρακλής II. Θέλω να σημειώσω ιδιαίτερα ότι η αποτελεσματική διαχείριση των δανείων που περιλαμβάνονται σε αυτά τα χαρτοφυλάκια αποτελεί την καλύτερη εξασφάλιση ότι δεν θα χρειαστεί η ενεργοποίηση των κρατικών εγγυήσεων, άρα η αποτελεσματική λειτουργία των εταιριών διαχείρισης ισοδυναμεί με προστασία των χρημάτων των Ελλήνων φορολογουμένων.

Στο ίδιο πλαίσιο συζητείται η πρόταση της ΤΤΕ για τη δημιουργία φορέα διαχείρισης στοιχείων ενεργητικού, με τη συνήθη ονομασία bad bank. Έχω πει και επαναλαμβάνω ότι το πρόβλημα είναι μεγάλο και όσο περισσότερα εργαλεία έχουμε, τόσο το καλύτερο. Αυτό όμως που θέλω να υπογραμμίσω για να γίνει απόλυτα ξεκάθαρο, είναι ότι οι Εταιρείες Διαχείρισης δεν έχουν κάποιο όφελος από την επιλογή του ενός ή του άλλου μηχανισμού ή από την παράλληλη λειτουργία τους. Και στην περίπτωση των τιτλοποιήσεων και στην περίπτωση της μεταβίβασης προβληματικών χαρτοφυλακίων σε ειδικό φορέα, η διαχείριση τελικά θα γίνει από τους οργανισμούς που έχουν την εμπειρία και την τεχνογνωσία. Επομένως, ο δικός

μας σκοπός και στόχος είναι να πετύχουμε το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα για λογαριασμό των εντολέων μας με τις αναγκαίες κοινωνικές προδιαγραφές – ανεξάρτητα από το σχήμα ή τα σχήματα που θα επιλεγούν.

Δεύτερη μεγάλη εξέλιξη αποτελεί, όπως είναι φανερό, η πανδημία. Όπως κάθε μεγάλη ύφεση και διαταραχή της οικονομικής δραστηριότητας, θα φέρει νέες αθετήσεις υποχρεώσεων. Θα προστεθούν νέα NPLs . Δεν μπορούμε να γνωρίζουμε εάν θα κινηθούν στο χαμηλό ή στο υψηλό του εύρους προβλέψεων που έχουν διατυπωθεί – ενώ ξέρουμε ότι δάνεια που ξεπερνούν τα 20 δις ευρώ είχαν ενταχθεί στο μέτρο της αναστολής πληρωμών έως και τον Δεκέμβριο και τώρα θα πρέπει να επανενταχθούν στην κανονικότητα.

Και εδώ η πολιτεία έχει λάβει σημαντικές πρωτοβουλίες που βοηθούν στην αντιμετώπιση του προβλήματος και μάλιστα προληπτικά. Το πρόγραμμα Γέφυρα I πιστεύουμε ότι θα λειτουργήσει καταλυτικά για την ομαλή μετάβαση στην κανονικότητα των δανείων ιδιωτών που εντάχθηκαν στα μορατόρια. Η Γέφυρα II που σχεδιάζεται, θα βοηθήσει αντίστοιχα τις επιχειρήσεις που έπληξε η πανδημία να επανέλθουν σταδιακά σε ομαλές αποπληρωμές δανείων. Είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι πρόκειται για επιχειρήσεις που είχαν αντέξει στην οικονομική κρίση και ήταν συνεπείς, οπότε ξέρουμε ότι έχουν την κατάλληλη κουλτούρα πληρωμών και αυτό που πρέπει να διασφαλιστεί είναι η προσαρμογή στις αντικειμενικές δυνατότητές τους.

Σε κάθε περίπτωση, όμως, όλοι αναγνωρίζουν ότι θα δημιουργηθούν νέα κόκκινα δάνεια αρκετών δισεκατομμυρίων ευρώ. Η έγκαιρη διαχείρισή τους είναι κομβικής σημασίας ώστε να μην φορτωθούμε ένα νέο βάρος που θα εμποδίζει την ανάκαμψη και την τραπεζική χρηματοδότηση για σημαντικό βάθος χρόνου. Και εδώ πιστεύω ότι η ύπαρξη των Εταιρειών Διαχείρισης συνιστά μια σημαντική θετική μεταβολή σε σχέση με τα χρόνια της οικονομικής κρίσης που προηγήθηκε. Τώρα ξέρουμε πώς και ποιοι πρέπει να χειριστούν το νέο απόθεμα πολύ νωρίς, θα έλεγα αμέσως μετά, το σχηματισμό του.

Τρίτη σημαντική εξέλιξη αποτέλεσε η ψήφιση του νέου πτωχευτικού νόμου. Από την πλευρά μας, συνεργαζόμαστε με τους αρμόδιους κρατικούς φορείς ώστε να καταστεί δυνατή η ομαλή και αποτελεσματική εφαρμογή του στο συντομότερο χρονικό διάστημα. Η μετάβαση στο νέο καθεστώς είναι σημαντική για να αφήσουμε πίσω μας την αβεβαιότητα ως προς το τι ισχύει και τις στρεβλώσεις που προκαλεί. Πιστεύω πως θα μπορέσουν να τηρηθούν τα χρονοδιαγράμματα που έχουν τεθεί και με το συνολικό πλαίσιο να πετύχουμε και την προστασία των πράγματι αδυνάτων, και τον εντοπισμό των κακόπιστων και στρατηγικών κακοπληρωτών και τελικά μια δίκαιη, διαφανή και αποτελεσματική λειτουργία της οικονομίας στη βάση της εκπλήρωσης και όχι της αθέτησης των υποχρεώσεων που καθένας, ιδιώτης ή επιχείρηση, αναλαμβάνει όταν δανείζεται.

Κλείνω με δυο λόγια για το τι κάνουμε εμείς, οι Εταιρείες Διαχείρισης, στην καθημερινή πράξη. Πρώτα και πάνω από όλα, βρίσκουμε λύσεις. Αυτή είναι η προτεραιότητά μας. Ένα μη εξυπηρετούμενο δάνειο είναι ένα πρόβλημα και η επιδίωξή μας είναι να βρούμε τρόπο να εξυπηρετηθεί, βιώσιμα και μακροπρόθεσμα. Γιατί; Επειδή αυτό είναι και η επαγγελματική μας υποχρέωση αλλά και το οικονομικό μας όφελος. Τα μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης, όπως οι πλειστηριασμοί είναι μόνο η έσχατη λύση. Δεν θέλουμε να φτάνουμε εκεί και δεν είναι προς το συμφέρον κανενός – ούτε το δικό μας αφού είναι λύσεις κοστοβόρες και χρονοβόρες. Το έχουμε αποδείξει άλλωστε στην πράξη, όπως θα φανεί από λίγους (για να μη γίνω κουραστικός) αριθμούς.

Μόνο τον τελευταίο χρόνο, οι Εταιρείες Διαχείρισης–Μέλη της Ένωσης προχώρησαν σε περισσότερες από 75.000 ρυθμίσεις δανείων, ύψους πάνω από €2 δισ. σε χαρτοφυλάκια εκτός τραπεζικών ισολογισμών, δίνοντας σε χιλιάδες δανειολήπτες λύσεις που περιλαμβάνουν και άφεση χρέους. Συνεργαζόμαστε με τις τράπεζες ουσιαστικά. Ολοκληρώσαμε ένα μεγάλο πλήθος ρυθμίσεων για δάνεια που παραμένουν εντός τραπεζικών ισολογισμών, εξασφαλίζοντας τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά τους. Με τις ρυθμίσεις, τις αναστολές πληρωμών και τα προγράμματα ήπιας επανέναρξης των πληρωμών στηρίζουμε εκείνους που δοκιμάστηκαν από την

πανδημία ώστε να προσαρμοστούν σταδιακά και να αποφύγουμε τα προβλήματα της αιφνίδιας αύξησης των υποχρεώσεων, πρόβλημα γνωστό ως “cliff effect” .

Συνοπτικά, λοιπόν, αυτός είναι ο ρόλος μας. Να βρίσκουμε λύσεις για τα δάνεια ύψους 100 δις που συνολικά διαχειρίζονται οι Εταιρείες μέλη της Ένωσής μας. Ένας ρόλος εξυγιαντικός για την οικονομία και προωθητικός για την ανάπτυξη. Και είμαστε πάντοτε στη διάθεση της Επιτροπής σας για να παρέχουμε οποιαδήποτε στοιχεία, διευκρινίσεις ή πληροφορίες διαθέτουμε και μπορούν να είναι χρήσιμες στο έργο σας.